प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०७९

प्रमाणीकरण मिति
२०७९/०५/२७

संवत् २०७९ सालको ऐन नं. ४

<u>प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७९</u>

<u>प्रस्तावना:</u> प्रदेशभित्र रहेका सबै भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृतिको संरक्षण, सम्वर्द्धन र विकास गर्ने सम्बन्धमा कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

प्रदेश सभाले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद–१

<u>प्रारम्भिक</u>

१. <u>संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:</u> (१) यस ऐनको नाम "प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०७९" रहेको छ।

(२) यो ऐन प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशन भएपछि लागू हुनेछ।

२. <u>परिभाषा:</u> विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

(क) "उपकुलपति" भन्नाले प्रज्ञा प्रतिष्ठानको उपकुलपति सम्झनु पर्छ।

(ख) "कुलपति" भन्नाले प्रदेशको मुख्यमन्त्री सम्झनु पर्छ।

(ग) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ।

(घ) "पदाधिकारी" भन्नाले उपकुलपति र परिषद्का मनोनित सदस्य सम्झनु पर्छ।

(ङ) "परिषद्" भन्नाले दफा ११ बमोजिमको परिषद् सम्झनु पर्छ।

(च) "प्रतिष्ठान" भन्नाले दफा ३ बमोजिम स्थापना भएको "प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान" लाई सम्झनु पर्छ।

(छ) "प्रदेश" भन्नाले प्रदेश नं. १ लाई सम्झनु पर्छ। सो शब्दले प्रदेशको नामाकरण पश्चात कायम हुने नामलाई समेत जनाउनेछ।

(ज) "मन्त्रालय" भन्नाले प्रदेशको संस्कृति सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।

(झ) "सभा" भन्नाले दफा ७ बमोजिमको सभा सम्झनु पर्छ।

(ञ) "सहकुलपति" भन्नाले प्रदेशको संस्कृति सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालयको मन्त्री सम्झनु पर्छ।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं. १

परिच्छेद–२

प्रज्ञा प्रतिष्ठानको स्थापना तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

३. **प्रतिष्ठानको स्थापनाः** (१) प्रदेशका सबै भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृतिको संरक्षण, सम्वर्द्धन र विकास गर्नका लागि "प्रदेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान" नामको एक प्रतिष्ठान स्थापना गरिने छ।

(२) प्रतिष्ठानको केन्द्रीय कार्यालय प्रदेश सरकारले तोकेको स्थानमा रहनेछ।

४. **प्रतिष्ठान स्वशासित संस्था हुनेः** (१) प्रतिष्ठान अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक स्वशासित संस्था हुनेछ।

(२) प्रतिष्ठानको सबै काम कारवाहीको निमित्त आफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ।

(३) प्रतिष्ठानले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न र उपयोग गर्न सक्नेछ।

(४) प्रतिष्ठानले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजूर र प्रतिरक्षा गर्न तथा प्रतिष्ठान उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजूर लाग्न सक्नेछ।

(५) प्रतिष्ठानले व्यक्ति सरह करार गर्न र करार बमोजिमको अधिकार प्रयोग गर्न तथा दायित्व निर्वाह गर्न सक्नेछ।

(६) प्रतिष्ठानले अन्तर्राष्ट्रिय सहायता लिंदा प्रदेश सरकार मार्फत नेपाल सरकारको स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

५. **प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकारः** यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) प्रतिष्ठानको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने,

(ख) प्रदेशका सबै भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृति सम्बन्धी विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने तथा सो सँग सम्बन्धित कृति सृजना, अनुवाद एवं प्रकाशन गर्ने,

(ग) प्रदेशका सबै भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृति सम्बन्धी विषयमा गोष्ठी, सम्मेलन र प्रदर्शनी गर्ने,

(घ) प्रदेशका सबै भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृति सम्बन्धी विषयमा प्रतिभा विकास हुने वातावरण सृजना गर्ने तथा सो क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने व्यक्ति एवं संस्थालाई विद्वत्वृत्ति, सम्मान र पुरस्कृत गर्ने,

(ङ) प्रदेशका सबै भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृति सम्बन्धी अभिलेखालयको विकास र संरक्षण गर्ने,

(च) यो ऐनको उद्देश्य पूरा गर्न तोकिए बमोजिमको अन्य कार्य गर्ने।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं. १

परिच्छेद–३

प्रतिष्ठानको स्वरुप

६. **प्रतिष्ठानको स्वरुपः** देहाय बमोजिम संगठनहरुको सामूहिक रूप नै प्रतिष्ठानको स्वरूप हुनेछः–

(क) सभा,

(ख) परिषद्।

७. **सभाः** (१) प्रतिष्ठानको सर्वोच्च निकायको रूपमा एक सभा रहनेछ।

(२) सभाको गठन देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) कुलपति – अध्यक्ष

(ख) सहकुलपति – सहअध्यक्ष

(ग) उपकुलपति – उपाध्यक्ष

(घ) प्रदेशका सबै भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृतिसँग सम्बन्धित विशिष्ट व्यक्तिहरु मध्येबाट समानुपातिक समावेशीको आधारमा समेत प्रतिनिधित्व हुने गरी दफा ८ बमोजिमको सिफारिस समितिको सिफारिसमा कुलपतिले मनोनित गरेको पैंत्तिस जना – सदस्य

(ङ) सचिव, प्रदेशको संस्कृति सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय –सचिव

(३) उपदफा (२) को खण्ड (घ) बमोजिम मनोनित सदस्यहरुको पदावधि चार वर्षको हुनेछ।

(४) कुनै कारणले सभाका मनोनित सदस्यको पद रिक्त हुन गएमा बाँकी अवधिको लागि त्यस्तो सदस्य जुन विधा वा क्षेत्रबाट मनोनयन भएको हो सोही विधा वा क्षेत्रबाट अर्को व्यक्तिलाई मनोनयन गरिनेछ।

(५) सभाका सदस्यहरुलाई प्रचलित कानून बमोजिम बैठक भत्ता उपलब्ध गराउन सकिनेछ। सो बाहेक अन्य सुविधा उपलब्ध हुने छैन।

(६) सभाका सदस्यहरुको योग्यता तोकिए बमोजिम हुनेछ।

८. **सिफारिस समिति** (१) सभामा मनोनित हुने सदस्य र उपकुलपति नियुक्तिको लागि कुलपति समक्ष नाम सिफारिस गर्न देहाय बमोजिमको एक समिति रहनेछः–

(क) मन्त्री, प्रदेशको संस्कृति सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालयको मन्त्री –अध्यक्ष

(ख) सचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय – सदस्य

(ग) कुलपतिले तोकेको सम्बन्धित विषयविज्ञहरु मध्येबाट दुई जना – सदस्य

(घ) सचिव, प्रदेशको संस्कृति सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय –सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले सभाको सदस्यमा मनोनयनको लागि नाम सिफारिस गर्दा भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृति सम्बन्धी विषयमा अध्ययन तथा अनुसन्धान

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं. १

गरेका वा सो विषयमा ख्यातिप्राप्त व्यक्तिहरु मध्येबाट सबै विधाको प्रतिनिधित्व हुने गरी नाम सिफारिस गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले आफ्नो कार्यविधि आफैले निर्धारण गर्न सक्नेछ।

९. <u>सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार:</u> सभाको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) प्रतिष्ठानको नीति निर्धारण गर्ने,
(ख) प्रतिष्ठानको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने,
(ग) प्रतिष्ठानको वार्षिक बजेट पारित गर्ने,
(घ) विद्वत्वृत्ति, सम्मान तथा पुरस्कार अनुमोदन गर्ने,
(ङ) परिषद्लाई आवश्यक निर्देशन दिने र मार्गदर्शन गर्ने,
(च) परिषद्को कामको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने,
(छ) तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने।

१०. <u>सभाको बैठक:</u> (१) सभाको बैठक कम्तीमा वर्षको दुई पटक बस्नेछ।

(२) सभाको बैठक सभाको अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ।

(३) सभाको बैठक हुनुभन्दा कम्तीमा पन्ध्र दिन अगावै बैठकमा छलफल हुने विषयको कार्यसूची सहितको सूचना सभाको सचिवले सबै सदस्यहरुलाई दिनु पर्नेछ।

(४) सभामा तत्काल कायम रहेका सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा सभाको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ।

(५) सभाको बैठकको अध्यक्षता सभाको अध्यक्षले र निजको अनुपस्थितिमा सहअध्यक्षले गर्नेछ।

(६) सभाको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ।

(७) सभाको बैठकको निर्णय सभाको सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ।

(८) सभाले प्रज्ञा प्रतिष्ठानको मानार्थ प्राज्ञ तथा आजीवन सदस्यलाई सभाको बैठकमा पर्यवेक्षकको रुपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

(९) सभाको बैठक सम्बन्धी आफ्नो कार्यविधि आफैले निर्धारण गर्न सक्नेछ।

११. <u>परिषद्को गठन:</u> (१) प्रतिष्ठानको कार्यकारी निकायको रूपमा काम गर्न एक परिषद् रहनेछ।

(२) परिषद्को गठन देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) उपकुलपति – अध्यक्ष

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं. १

(ख) सभाका मनोनित सदस्यहरु मध्येबाट भौगोलिक क्षेत्रका आधारमा कम्तीमा दुईजना महिला सहित समानुपतिक समावेशीको आधारमा विभिन्न जात, जाति, भाषाभाषीको प्रतिनिधित्व हुने गरी कुलपतिबाट मनोनित छ जना –सदस्य

(ग) महाशाखा प्रमुख, प्रदेशको संस्कृति सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय –सदस्य

(घ) मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयले तोकेको कम्तिमा सातौं तहको अधिकृत –सचिव

(३) उपदफा (२) को खण्ड (ख) बमोजिम मनोनित सदस्यको पदावधि चार वर्षको हुनेछ। पद रिक्त हुन गएमा बाँकी अवधिको लागि त्यस्तो सदस्य जुन विधा वा क्षेत्रबाट मनोनयन भएको हो सोही विधा वा क्षेत्रबाट अर्को व्यक्तिलाई मनोनयन गरिनेछ।

१२. <u>परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकारः</u> परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) सभाले गरेको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने,

(ख) सभाले दिएको निर्देशन पालना गर्ने,

(ग) लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सभा समक्ष पेश गर्ने,

(घ) सचिवले पेश गरेको वार्षिक कार्यक्रम, बजेट, प्रगति प्रतिवेदन तथा अन्य प्रतिवेदन सम्बन्धमा छलफल तथा आवश्यकता अनुसार संशोधन गरी अनुमोदनका लागि सभा समक्ष पेश गर्ने,

(ङ) प्रज्ञा प्रतिष्ठानको चल अचल सम्पत्तिको व्यवस्थापन, सञ्चालन, संरक्षण र रेखदेख गर्ने,

(च) प्रज्ञा प्रतिष्ठानको कोषको व्यवस्था र सञ्चालन गर्ने,

(छ) प्रज्ञा प्रतिष्ठानको लागि प्राप्त आर्थिक तथा अन्य सहयोग ग्रहण गर्ने,

(ज) विद्वत्वृत्ति, सम्मान तथा पुरस्कार अनुमोदनको लागि सभामा पेश गर्ने,

(झ) तोकिए बमोजिम अन्य कार्य गर्ने।

१३. <u>परिषद्को बैठकः</u> (१) परिषद्को बैठक कम्तीमा तीन महिनामा एक पटक बस्नेछ।

(२) परिषद्को बैठक उपकुलपतिले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ।

(३) बैठक हुनुभन्दा कम्तीमा सात दिन अगावै बैठकमा छलफल हुने विषयको कार्यसूची सहितको सूचना परिषद्को सचिवले सबै सदस्यहरुलाई जानकारी दिनु पर्नेछ।

(४) परिषद्मा तत्काल कायम रहेका सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरु उपस्थित भएमा परिषद्को बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं. ५

(५) परिषद्को बैठकको अध्यक्षता परिषद्को उपकुलपतिले र निजको अनुपस्थितिमा ज्येष्ठ सदस्यले गर्नेछ।

(६) परिषद्को बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ।

(७) परिषद्को बैठकको निर्णय परिषद्को सचिवले प्रमाणित गरी राखनेछ।

(८) परिषद्को बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि परिषद् आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद–४

<u>प्रमुख संरक्षक, प्रज्ञा प्रतिष्ठानका पदाधिकारी तथा कर्मचारी</u>

१४. <u>कुलपतिः</u> (१) मुख्यमन्त्री प्रतिष्ठानको कुलपति हुनेछ।

(२) कुलपति प्रतिष्ठानको प्रमुख संरक्षक हुनेछ।

१५. <u>सहकुलपतिः</u> (१) प्रदेशको संस्कृति सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालयको मन्त्री प्रतिष्ठानको सहकुलपति हुनेछ।

(२) सहकुलपति प्रतिष्ठानको सहसंरक्षक हुनेछ।

१६. <u>उपकुलपतिः</u> (१) प्रतिष्ठानमा एक जना उपकुलपति रहनेछ र निजले प्रतिष्ठानको पूर्णकालीन कार्यकारी प्रमुखको रुपमा काम गर्नेछ।

(२) दफा ८ बमोजिमको सिफारिस समितिको सिफारिसमा कुलपतिले उपकुलपतिको नियुक्ति गर्नेछ।

(३) देहायको योग्यता भएको नेपाली नागरिक प्रतिष्ठानको उपकुलपतिको पदमा नियुक्तिका लागि योग्य हुनेछः–

(क) मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयवाट कम्तीमा स्नातक उपाधी प्राप्त गरेको,
(ख) सम्वन्धित विषयगत क्षेत्रमा कम्तीमा दश वर्ष कार्य अनुभव भएको,
(ग) नियुक्ति हुँदाको वखत कुनै राजनीतिक दलको सदस्य नरहेको,
(घ) कुनै फौजदारी अभियोगमा सजाय नपाएको,
(ङ) दामासाहीमा नपरेको,
(च) उमेरको हकमा पैतालिस वर्ष पूरा भएको र पैंसठ्ठी वर्ष ननाघेको,
(छ) उच्च नैतिक चरित्र भएको।

(४) प्रतिष्ठानको उपकुलपतिको पदावधि नियुक्ति भएको मितिले चार वर्ष हुनेछ।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं. ५

१७. **सहकुलपतिको काम, कर्तव्य र अधिकारः** यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त सहकुलपतिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) सभाले दिएको निर्देशन र परिषद्ले गरेको निर्णयको कार्यान्वयन गर्न कुलपतिलाई सहयोग गर्ने,

(ख) कुलपतिको अनुपस्थितिमा निजले गर्ने सबै काम गर्ने,

(ग) कुलपतिको निर्देशनमा अन्य काम गर्ने,

(घ) तोकिए बमोजिमको अन्य कार्य गर्ने।

१८. **उपकुलपतिको काम, कर्तव्य र अधिकारः** यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त उपकुलपतिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः–

(क) प्रतिष्ठानको निर्धारित उद्देश्य र लक्ष्य पुरा गर्ने,

(ख) सभाले दिएको निर्देशन र परिषद्ले गरेको निर्णयको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,

(ग) प्रतिष्ठानको वार्षिक कार्यक्रम, बजेट तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने गराउने,

(घ) प्रतिष्ठानको काम कारवाही व्यवस्थित गर्ने,

(ङ) प्रतिष्ठानको कामसँग सम्बन्धित विषयमा प्रचलित कानूनको अधिनमा रही राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँग सम्पर्क र समन्वय गर्ने,

(च) कुलपति र सहकुलपतिको निर्देशनमा अन्य काम गर्ने,

(छ) तोकिए बमोजिम अन्य कार्य गर्ने।

१९. **पद रिक्त हुने अवस्थाः** देहायका अवस्थामा पदाधिकारीको पद रिक्त भएको मानिनेछः–

(क) पदावधि समाप्त भएमा

(ख) राजीनामा दिएमा,

(ग) मानसिक सन्तुलन ठीक नभएमा,

(घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट सजाय पाएमा,

(ङ) दफा २० बमोजिम पदबाट हटेमा,

(च) मृत्यु भएमा,

(छ) नेपालको नागरिक नरहेमा।

२०. **पदबाट हटाउन सक्नेः** (१) पदाधिकारीले यस ऐनको उद्देश्य बमोजिम काम नगरेको वा आफ्नो पद अनुकूलको आचरण नगरेको वा इमान्दारीपूर्वक कार्य नगरेको वा निजमा कार्यक्षमताको अभाव भएको कारण देखाई सभामा तत्काल कायम रहेका कम्तीमा एक चौथाई सदस्यले कुलपति समक्ष लिखित निवेदन दिएमा कुलपतिबाट सभाका सदस्यहरु मध्येबाट एक छानबिन उपसमिति गठन हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको छानबिन उपसमितिले सो सम्बन्धमा छानबिन गरी आफ्नो प्रतिवेदन कुलपति समक्ष पेश गर्नेछ र कुलपतिले त्यस्तो प्रतिवेदन छलफलका लागि सभा समक्ष राख्नु पर्नेछ।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं. १

(३) उपदफा (२) बमोजिम पेश भएको प्रतिवेदनका सम्बन्धमा सभामा छलफल हुँदा पदाधिकारीले यस ऐनको उद्देश्य बमोजिम काम नगरेको वा आफ्नो पद अनुकूलको आचरण नगरेको वा इमान्दारीपूर्वक काम नगरेको वा निजमा कार्यक्षमताको अभाव भएको भनी सभाका बहुमत सदस्यले निर्णय गरेमा कुलपतिले त्यस्तो पदाधिकारीलाई पदबाट हटाउनेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम पदाधिकारीलाई पदबाट हटाउनु अघि सफाई पेश गर्ने मौका दिनु पर्नेछ।

२१. <u>कर्मचारीः</u> प्रतिष्ठानको कार्य सञ्चालनको लागि आवश्यक कर्मचारी प्रदेश सरकारले उपलव्ध गराउनेछ।

परिच्छेद–५

कोष तथा लेखापरीक्षण

२२. <u>प्रतिष्ठानको कोषः</u> (१) प्रतिष्ठानको आफ्नो एउटा छुट्टै कोष रहनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहायका रकमहरू रहने छनः–

(क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट प्राप्त रकम,

(ग) विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था वा व्यक्तिबाट प्राप्त रकम,

(घ) अन्य वैधानिक स्रोतबाट प्राप्त रकम।

(३) उपदफा (२) को खण्ड (ग) बमोजिम अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था वा व्यक्तिबाट रकम प्राप्त गर्नु अघि प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकारको सिफारिसमा नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

(४) कोषको रकम प्रतिष्ठानले तोकेको बैङ्कमा खाता खोली जम्मा गरिनेछ।

(५) प्रतिष्ठानको कोष र खाताको सञ्चालन उपकुलपति र परिषद्को सचिवको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ।

२३. <u>लेखा र लेखापरीक्षणः</u> (१) प्रतिष्ठानको आय व्ययको लेखा प्रदेश सरकारले तोकेको ढाँचा बमोजिम राखिनेछ।

(२) प्रतिष्ठानको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रदेश कोष तथा लेखा नियन्त्रकको कार्यालयबाट हुनेछ।

(३) प्रतिष्ठानको अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं. १

परिच्छेद–६

विविध

२४. **मानार्थ प्राज्ञ तथा आजीवन सदस्यता:** (१) भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृतिको विषयमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याई प्रादेशिक, राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा नेपालको गौरव बढाउने व्यक्तिलाई सभाले परिषद्को सिफारिसमा प्रतिष्ठानको मानार्थ प्राज्ञ सदस्यता प्रदान गर्न सक्नेछ।

(२) भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृतिको विधामा विशिष्ट योगदान पुऱ्याउने नेपाली नागरिकलाई सभाले परिषद्को सिफारिसमा प्रतिष्ठानको आजीवन सदस्यता प्रदान गर्न सक्नेछ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम मानार्थ प्राज्ञ तथा आजीवन सदस्यता प्रदान गर्ने आधार तोकिए बमोजिम हुनेछ।

(४) मानार्थ प्राज्ञ सदस्य र आजीवन सदस्यले यस प्रतिष्ठानको हित विपरित काम गरेमा सभाले परिषदको सिफारिसमा त्यस्ता सदस्यलाई पदबाट हटाउन सक्नेछ।

२५. **विद्वत्वृत्ति, सम्मान तथा पुरस्कार प्रदान गर्न सक्ने:** भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृतिको सम्बन्धी विषयमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने व्यक्तिलाई सभाले विद्वत्वृत्ति, सम्मान तथा पुरस्कार प्रदान गर्न सक्नेछ।

२६. **प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने:** प्रतिष्ठानले प्रत्येक वर्ष आफूले गरेको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन प्रदेशको संस्कृति सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय मार्फत प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

२७. **शपथ:** आफ्नो कार्यभार सम्हाल्नु अघि उपकुलपति र सभाका अन्य सदस्यले कुलपति समक्ष अनुसूची –१ बमोजिमको ढाँचामा शपथ लिनु पर्नेछ।

२८. **अधिकार प्रत्यायोजन:** (१) सभाले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियम बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार परिषद्लाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

(२) परिषद्ले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार उपकुलपति र उपकुलपतिले सचिवलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

२९. **प्रतीक चिन्ह:** प्रतिष्ठानको प्रतीक चिन्ह तोकिए बमोजिम हुनेछ।

३०. **सम्पर्क मन्त्रालय:** प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकारसँग सम्पर्क राख्दा प्रदेशको संस्कृति सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय मार्फत राख्नु पर्नेछ।

३१. **नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउने अधिकार:** यस ऐनको कार्यान्वयन गर्न प्रदेश सरकारले आवश्यक नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउन सक्नेछ।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं. १

अनुसूची-१

(दफा २७ सँग सम्बन्धित)

<u>शपथ</u>

म .... मुलुक र जनताप्रति पूर्ण वफादार रही सत्यनिष्ठापूर्वक प्रतिज्ञा गर्छु/ईश्वर/देश र जनताको नाममा शपथ लिन्छु कि नेपालको राजकीय सत्ता र सार्वभौमसत्ता नेपाली जनतामा निहित रहेको नेपालको संविधानप्रति पूर्ण बफादार रही ....पदको कामकाज प्रचलित कानूनको अधीनमा रही, कसैको डर धाक नमानी, पक्षपात नगरी, कसैप्रति पूर्वाग्रह वा खराब भावना नलिई, इमान्दारीसाथ प्रदेश भित्र रहेका सबै भाषा, लिपि, साहित्य, कला र संस्कृतिको संरक्षण, सम्वर्द्धन र विकास गर्नेछु र आफ्नो कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा आफूलाई जानकारी भएको कुरा म पदमा बहाल रहँदा वा नरहँदा जुनसुकै अवस्थामा पनि प्रचलित कानूनको पालना गर्दा बाहेक अरु अवस्थामा कुनै किसिमबाट पनि प्रकट वा संकेत गर्ने छैन।

नामः

दस्तखतः

मितिः

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय